

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	766
Land:	Afghanistan
Kilde:	Dansk Flygtningehjælp
Titel:	Tema. Tilbagevende til Afghanistan
Udgivet:	oktober 2017
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. oktober 2017

Tema

Tilbagevenden til Afghanistan

Oktober 2017

**DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP**

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3. sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

Dansk Flygtningehjælps landeprofiler og temarapporter er et uddrag af aktuelle, asylrelevante baggrundsoplysninger om et enkelt land eller tema. Landeprofilerne og temarapporterne er baseret på oplysninger indsamlet af andre aktører og er således ikke et udtryk for Dansk Flygtningehjælps egne oplysninger eller holdninger.

Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation, der arbejder med flygtninge og fordrevne i mere end tredive lande samt med rådgivning af asylansøgere i Danmark.

Indhentelse af oplysninger er afsluttet september 2017.

Indholdsfortegnelse

1. Temarapportens indhold og formål	5
1.1 Afghanske personer i udsendelsesposition	5
1.2. Støttetilbud fra Danmark.....	7
2. Kort om Afghanistan – en ung befolkning og en tiltagende skrøbelig sikkerhedssituation.....	9
2.1 Tilstrømningen fra Pakistan.....	10
3. Forholdene i Afghanistan for de tilbagevendte.....	12
3.1. Det generelle billede	12
3.2 Netværk og familie	13
3.3 Sikkerhed	15
3.4 De tilbagevendte fra 'vesten' – en særlig risikoprofil.....	16
3.5 Uddannelse og job.....	17
3.6 Sundhed og trivsel	19
4. Kilder.....	21

Anvendte forkortelser i rapporten

AAN	Afghanistan Analyst Network
ACCORD	Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation
AMASO	Afghanistan Migrants Advice and Support Organisation
DIIS	Dansk Institut for Internationale Studier
DTM	Displacement Tracking Matrix
EASO	European Asylum Support Office
ERIN	European Reintegration Network
IEP	The Institute for Economics and Peace
IOM	International Organization for Migration
NGO	Non-governmental organisation
NRC	Norwegian Refugee Council
OCHA	The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA)
PRIO	Peace Research Institute Oslo
RSN	Refugee Support Network
UCN	Udlændingecenter Nordsjælland (politi)
UNAMA	United Nations Assistance Mission in Afghanistan
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
USIP	United States Institute of Peace

1. Temarapportens indhold og formål

Denne temarapport handler om forholdene i Afghanistan for tilbagevendte asylansøgere fra Europa.

Temarapporten kan med fordel læses i forlængelse af Dansk Flygtningehjælps landeprofil om Afghanistan (2013). Hvor landeprofilen omhandler den overordnede sikkerheds- og menneskerettighedssituation i Afghanistan samt forholdene for særligt udsatte grupper, er emnet for herværende rapport i stedet et mere snævert blik på forholdene for én særlig gruppe, nemlig de afghanere, som enten frivilligt eller tvangsmæssigt vender tilbage til Afghanistan efter ophold i Europa.

Temarapporten er ikke en omfattende beskrivelse eller en undersøgelse af hvilke tilbud, som er etableret i Afghanistan eller i europæisk regi for gruppen af tilbagevendte fra Europa. Temarapporten søger i stedet ud fra det tilgængelige baggrundsmateriale at samle og beskrive de erfaringer, der findes om forholdene for den enkelte ved tilbagevenden fra Europa. Temarapporten inddrager relevante rapporter og materiale fra blandt andet myndigheder, internationale organisationer og NGO'er.

Formålet med temarapporten er at belyse de forhold, som afghanere fra Europa møder ved tilbagevenden til Afghanistan og gøre relevant baggrundsmateriale om emnet tilgængeligt på dansk.

1.1 Afghanske personer i udsendelsesposition

I Danmark

Personer fra Afghanistan udgør en af de største grupper af asylansøgere i Danmark. Tal fra Udlændingestyrelsen viser, at der i 2016 indrejste i alt 1.127 personer fra Afghanistan i Danmark og søgte om asyl, hvoraf de 527 var uledsagede mindreårige¹. I 2015 var indrejsetallet 2.331 personer fra Afghanistan, 844 af dem uledsagede mindreårige. I 2017 er der per 31. august indrejst 129 personer fra Afghanistan, hvoraf de 51 er uledsagede mindreårige². På trods af det dalende indrejsetal er personer fra Afghanistan fortsat en af de største grupper i det danske asylsystem.

Gruppen af afghanske asylansøgere i Danmark består hovedsageligt af børn og unge³, og med en anerkendelsesprocent i 2016 på 26 % (i første instansbehandlingen hos Udlændingestyrelsen)⁴ risikerer mange af dem at ende i udsendelsesposition.

Flygtningenævnet har i perioden fra 1. januar til 1. august 2017 behandlet 283 sager indgivet af personer fra Afghanistan og har i cirka 18 % af sagerne omgjort Udlændingestyrelsens afgørelse⁵.

¹ "Tal og fakta på udlændingområdet 2016", s. 13, 17. Udlændingestyrelsen (<https://www.nyidanmark.dk/NR/ronlyres/6EB0C096-72DE-47C6-82EB-9C97DD7D9FF6/0/Talogfakta2016.pdf>).

² "Tal på udlændingområdet per 31. august 2017", s. 5-6. Udlændingestyrelsen.

³ Oplysninger fra Dansk Flygtningehjælps database over Flygtningenævnets afgørelser samt erfaring fra Dansk Flygtningehjælps rådgivningstilbud til asylansøgere i Danmark.

⁴ "Tal og fakta på udlændingområdet 2016", s. 15, Udlændingestyrelsen

⁵ Oplysningerne stammer fra Dansk Flygtningehjælps database over Flygtningenævnets afgørelser. Hvis genoptagelsessager vedrørende konvertering fratrækkes, er Flygtningenævnets omgørelsesprocent i samme periode cirka 14%. Det skal bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da databasen ikke er opbygget som et egentligt statistiksystem, og der ikke er sikkerhed for, at alle sager behandlet ved Flygtningenævnet indgår i databasen.

Den månedlige udsendelsesstatistik fra Nationalt Udlændingecenter viser, at der i august 2017 befandt sig 147 afviste asylansøgere fra Afghanistan i udsendelsesposition⁶.

Afghanere i udsendelsesposition fra Danmark inkluderer personer, som har fået afslag på deres ansøgning om asyl. Det kan være uledsagede mindreårige men også tidligere uledsagede mindreårige, som har haft midlertidig opholdstilladelse i Danmark, men har mistet deres opholdsgrundlag ved det fyldte 18. år. Sidstnævnte gruppe har ofte et længere – nogle gange flere års – ophold i en dansk kommune bag sig, idet de har haft opholdstilladelse i Danmark. Personer, der ikke har haft en opholdstilladelse i Danmark, kan også have haft et langt ophold i Danmark grundet for eksempel ventetid i asylsagsbehandlingen eller vanskeligheder ved udsendelse.

En stor del af de 283 sager omfattende personer fra Afghanistan – behandlet i perioden fra 1. januar til 1. august 2017 i Flygtningenævnet – vedrører unge drenge/mænd i alderen 16-22 år. Mange af dem er enten født eller opvokset i Iran eller Pakistan og har ikke været i Afghanistan, siden de var spæde. I flere af sagerne meddeles afslag, idet Flygtningenævnet ikke lægger ansøgerens forklaring til grund. I flere af sagerne meddeles endvidere afslag med henvisning til 'internt flugt alternativ', hvor det vurderes, at ansøgeren vil kunne undgå forfølgelse ved at tage ophold i en af de større byer i Afghanistan såsom Kabul, Herat og Mazar-e Sharif⁷.

På EU niveau

I 2016 blev der indgivet over 1,2 millioner nye asylansøgninger i EU (1.204,300). Det var næsten lige så mange som i 2015 (1.255,600). Antallet af afghanske asylansøgere i Europa overgås kun af antallet af syriske asylansøgere. Afghanere var i både 2015 og 2016 den anden største gruppe med en lille stigning i 2016 (183.000 nye ansøgninger) fra 2015 (178.000 nye ansøgninger)⁸. I de første måneder af 2017 (januar-maj) er der i Europa indgivet cirka 20.840 nye ansøgninger fra afghanske ansøgere⁹.

Mere end fire ud af fem nye asylansøgninger (83%) i EU i 2016 blev indgivet af ansøgere under 35 år, 32 % af dem under 18 år¹⁰. Der blev registreret 63.300 uledsagede børn blandt asylansøgere i Europa i 2016,

⁶ "Status på udsendelse af udlændinge fra Danmark", Nationalt Udlændingecenter, august 2017

(<https://www.politi.dk/NR/rdonlyres/AEE07F9F-1AB8-4057-B486-C5032E8F3DB8/0/Udsendelsesstatistikaugust2017.pdf>)

⁷ Oplysningerne stammer fra Dansk Flygtningehjælps database over Flygtningenævnets afgørelser. Det skal bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da databasen ikke er opbygget som et egentligt statistiksystem, og der ikke er sikkerhed for, at alle sager behandlet ved Flygtningenævnet indgår i databasen.

⁸ "Asylum in the EU Member States 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016 Syrians - Afghans and Iraqis continued to be the top citizenships". Eurostat. 46/2017. 16. marts 2017

(<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>);

"Asylum in the EU Member States. Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015 - Syrians, Afghans and Iraqis: top citizenships". Eurostat. 44/2016. 4. marts 2016

(<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6>).

⁹ "Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex. Monthly data (rounded)". Eurostat. Last update: 08.09.17 (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctzm&lang=en).

¹⁰ "Asylum Statistics. Statistics Explained". Eurostat, marts/maj 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics).

hvoraf mere end 38% af børnene var fra Afghanistan. I 2015 kom næsten 90.000 uledsagede børn til Europa og søgte om asyl, og lige over halvdelen (51 %) var fra Afghanistan¹¹.

EU kommissionen anslår, at mere end 80.000 personer fra Afghanistan potentielt vil komme i udsendelsesposition fra Europa i den nærmeste fremtid. EU landene har derfor et øget fokus på at fremme udsendelser til Afghanistan og prøver via forskellige tiltag at smidiggøre processen med udsendelser herunder også tvangsudsendelser¹².

1.2. Støttetilbud fra Danmark

Afviste asylansøgere i udsendelsesposition henvises til Udlændingecenter Nordsjælland (UCN), som har opgaven med at bistå personer i Danmark med at udrejse, såfremt de ikke er udrejst frivilligt indenfor den fastsatte udrejsefrist. Hvis en person ikke samarbejder omkring sin udsendelse, iværksættes såkaldte motivationsfremmende foranstaltninger (i form af blandt andet afgørelse om udvisning, overflytning til udrejsecenter, kostpengeordning og eventuel frihedsberøvelse), og der er risiko for at blive tvangsmæssigt udsendt. Rigspolitiet foretager løbende både frivillige og tvangsmæssige udsendelser til Afghanistan¹³.

Udsendelse til Afghanistan gennemføres i henhold til en trepartsaftale fra 2004, som er indgået mellem Danmark, Afghanistan og UNHCR¹⁴. Fra aftalens afsnit 19 fremgår det, at den danske regering "for at lette genintegrationen vil tilbyde en repatrieringspakke til afghanere, der vender hjem (...)".

Af og til iværksætter den danske regering også særlige initiativer, hvor afviste asylansøgere for eksempel kan blive omfattet af reintegrationsprogrammer eller få økonomisk støtte ved tilbagevenden. På nuværende tidspunkt er der ingen særlige tilbud til rådighed for gruppen af afghanske personer i Danmark i udsendelsesposition. Dansk Flygtningehjælp har dog fået oplyst, at de danske myndigheder fremadrettet igen forventer at kunne tilbyde reintegrationsstøtte til afghanere, der vender tilbage.

IOM's reintegrationsprogram (udløbet 30. september 2017)

Afghanere i Danmark i udsendelsesposition, som ønskede at rejse frivilligt til Afghanistan, kunne i perioden fra 1. januar 2017 til 30. september 2017 henvises til et reintegrationsprogram faciliteret af International Organisation for Migration (IOM), som omfattede midlertidig indkvartering i Kabul i op til to uger, eventuelt lægetjek i lufthavnen, rådgivning, modtagelse og videre transport i Afghanistan samt støtte på op til USD 2800 per person til indkomstskabende aktiviteter. Det har ikke været muligt for Dansk Flygtningehjælp at få oplyst, hvor mange afghanere, som har søgt om at blive omfattet af det seneste reintegrationsprogram. Der har tidligere været etableret lignende programmer med IOM.

¹¹ "63 300 unaccompanied minors among asylum seekers registered in the EU in 2016. Over half are Afghans or Syrians". Eurostat. 80/2017. 11. maj 2017 (<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8016696/3-11052017-AP-EN.pdf/30ca2206-0db9-4076-a681-e069a4bc5290>);

"Almost 90 000 unaccompanied minors among asylum seekers registered in the EU in 2015. Slightly more than half are Afghans". Eurostat. 87/2016. 2. maj 2016 (<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7244677/3-02052016-AP-EN.pdf/>).

¹² "Joint Commision-EEAS non-paper on enhancing cooperation on migration, mobility and readmission with Afghanistan". EU notat, Council of the European Union. Brussels, 3 March 2016 (<http://statewatch.org/news/2016/mar/eu-council-afghanistan-6738-16.pdf>).

¹³ "Status på arbejdet med udsendelse af afviste asylansøgere i 2014", Rigspolitiet, april 2015.

¹⁴ "Bekendtgørelse af trepartsaftale af 18. oktober 2004 med Afghanistan og UNHCR om hjemtagelse af afghanske statsborgere, der ikke kan opnå asyl i Danmark", Udenrigsministeriet, <https://www.retsinformation.dk/pdfPrint.aspx?id=142646>

Midlertidig støtteordning (udløbet)

De danske myndigheder har ad to omgange iværksat midlertidige støtteordninger for asylansøgere, hvor afviste asylansøgere – ikke kun fra Afghanistan – kunne modtage en økonomisk ydelse ved hjemrejse. Seneste støtteordning blev etableret i 2015, hvor afviste asylansøgere, der medvirkede til frivillig hjemrejse, i en periode kunne modtage økonomisk støtte ved tilbagevenden på kr. 20.000/15.000 (for voksne) og 10.000/7.000 (for børn) samt op til kr. 10.000 til indkøb af erhvervsudstyr¹⁵. De økonomiske støtteordninger har været midlertidige, og ansøgerne skulle leve op til en række betingelser for at blive omfattet¹⁶. 10 personer blev ved den seneste støtteordning i 2015 registreret som støtteberettigede personer til Afghanistan og fik udbetalt støtte i Afghanistan¹⁷. Idet der ikke blev etableret monitorering efter udsendelse, findes der ingen oplysninger om gruppens videre forløb efter udrejsen af Danmark for eksempel erfaringer med praktisk udbetaling af støttebeløbet i Kabul samt betydningen af den økonomiske støtte.

Forberedt hjemsendelse til uledsagede børn

Uledsagede børn i udsendelsesposition i Danmark kan tilbydes en forberedt hjemsendelse arrangeret af IOM. En forberedt hjemsendelse er et individuelt tilbud, som sættes sammen ud fra det enkelte barns specifikke situation. Det indeholder rådgivning inden afrejse, transport og assistance under rejsen og videre rådgivning, finansiel støtte, eventuelt sundhedsassistance efter ankomsten til hjemlandet. Der er siden ordningen begyndte i 2008 gennemført to forberedte hjemsendelser til Afghanistan¹⁸. Begge var indrejst i Danmark som uledsagede mindreårige, men var på tidspunktet for hjemsendelsen fyldt 18 år, hvorfor der ikke blev stillet betingelse om, at de skulle kunne genforenes med familie. For at en forberedt hjemsendelse af et uledsaget barn under 18 år kan finde sted, stiller IOM betingelse om, at der er sikkerhed for, at barnet har kontakt og reelt kan genforenes med familie i Afghanistan.

¹⁵ Fra aktstykke af 19. marts 2015 fremgår, at den økonomiske støtte udgjorde 20.000 kr. pr. voksen og 10.000 kr. pr. barn, hvis ansøgningen om økonomisk støtte var indgivet inden den 1. august 2015. Hvis ansøgningen om at blive omfattet af ordningen blev indgivet i perioden fra den 1. august 2015 til den 1. april 2016, ville den økonomiske støtte udgøre 15.000 kr. pr. voksen og 7.000 kr. pr. barn

¹⁶ For yderligere information henvises til nydanmark.dk (https://www.nydانmark.dk/da-dk/nyheder/nyheder/udlaendingestyrelsen/2014/ny_stoetteordning_asylansoegeres_frivillige_hjemrejse_marts_2015.htm).

¹⁷ Dette er noget mindre end under den første støtteordning (fra 2012), hvor 90 personer fra Afghanistan blev registreret som støtteberettigede. Oplysninger fra IOM. E-mail korrespondance af 11. september 2017.

¹⁸ Oplysninger fra IOM. E-mail korrespondance af 11. september 2017 og "Evaluering af program for forberedt hjemsendelse af sårbare udlændinge", Rambøll. Oktober 2012.

2. Kort om Afghanistan – en ung befolkning og en tiltagende skrøbelig sikkerhedssituation

Afghanere i Danmark, som risikerer udsendelse til Afghanistan, består hovedsageligt af unge mænd og drenge¹⁹. Det samme gør sig gældende for resten af EU²⁰. De kan vende hjem til et land, hvor langt størstedelen af befolkningen er økonomisk afhængig af støtte fra andre – for eksempel familie eller andet socialt netværk²¹, og hvor 63,5 % af landets befolkning på 33.3 millioner er under 25 år; 41 % af disse under 15 år²². Afghanistans unge befolkning er blandt verdens yngste og hurtigst voksende, hvilket sætter en stor belastning på et allerede presset samfund med en arbejdsløshed på 40 %²³.

Afghanistan er endvidere et land præget af massive menneskerettighedskrænkelser²⁴ og med en skrøbelig og uforudsigelig sikkerhedssituation, der i høj grad går udover civile²⁵. Flere kilder rapporterer om en forværring af den generelle sikkerhedssituation i Afghanistan i 2016, som også er fortsat ind i 2017²⁶. Der er sket en stigning i antallet af bevæbnede aktører²⁷, og et stigende antal geografiske områder af landet er præget af ustabilitet. Ved udgangen af 2015 havde Taliban mere territorium i landet end i noget år siden 2001²⁸, og i 2016 har Taliban yderligere spredt sig over flere geografiske områder i landet, mens antallet af væbnede sammenstød mellem Taliban og regeringens sikkerhedsstyrker også er steget²⁹.

På Global Peace Index i 2017, der rangerer verdens lande på en liste i forhold til niveauet af fred, ligger Afghanistan som andensidst – kun overgået af Syrien som det mindst fredelige land i verden³⁰. Afghanistan

¹⁹ Oplysninger fra Dansk Flygtningehjælps database over Flygtningenævnets afgørelser samt erfaring fra Dansk Flygtningehjælps rådgivningstilbud til asylansøgere i Danmark.

²⁰ "Asylum Statistics. Statistics Explained", Eurostat, marts/maj 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics).

²¹ CIA World Fact book, Afghanistan, Dependency Ratios. Opdateret 01.08.17 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>).

²² CIA World Fact book, Afghanistan, Population, Age structure. Opdateret 01.08.17 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>).

²³ "Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States Institute of Peace, Februar 2017; "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 3.7 s. 103. EASO. August 2017. Det bemærkes, at det kan være vanskeligt at anslå omfanget af arbejdsløsheden i Afghanistan som følge af arbejdsmarkedets uformelle karakter med mange kortvarige ansættelser fra dag-til-dag af ufaglært arbejdskraft.

²⁴ "Country Report on Human Rights Practices 2016 – Afghanistan", US Department of State, 3. marts 2017.

²⁵ "Freedom in the World, 2017 Afghanistan". Freedom House (<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/afghanistan>);

"Country Report on Human Rights Practices 2016 – Afghanistan", US Department of State, 3. marts 2017.

²⁶ "General Security Situation in Afghanistan and Events in Kabul" Section 1.2, ACCORD - Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation: ecoi.net featured topic on Afghanistan, Last updated 3 August 2017;

"Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan", s. 9, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016.

²⁷ "UNHCR Eligibility Guidelines for assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan", s. 10, UNHCR, 19. april 2016.

²⁸ Ibid, s. 10 (UNHCR guidelines).

²⁹ "General Security Situation in Afghanistan and Events in Kabul" Section 1.2, ACCORD - Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation: ecoi.net featured topic on Afghanistan, Last updated 3 August 2017.

³⁰ "Global Peace Index 2017", The Institute for Economics and Peace (IEP) (<http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/06/GPI17-Report.pdf>).

betegnes som et af de mest farlige, voldelige og kriseramte lande i verden, hvor antallet af dræbte civile har nået nye højder i de første seks måneder af 2017 med 1,662 dræbte civile³¹.

FNs kontor for nødhjælpskoordination (OCHA) anslår, at der i 2017 vil være 9,3 millioner mennesker i Afghanistan, som har brug for humanitær assistance. Det er en 13 % stigning i løbet af det seneste år, som hovedsageligt skyldes det høje konfliktniveau i landet. Over halvdelen af de 9,3 millioner mennesker, som forventes at have behov for humanitær assistance, er børn³². Ustabiliteten og konflikterne påvirker i større grad landets unge befolkning, særligt børn. UN Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) har i 2016 registreret det højeste antal tilskadekomne børn på et år – en stigning på 24 % i forhold til 2015. UNAMA rapporterer, at der i 2016 var 3.512 tilskadekomne børn – heraf 923 dødsfald og 2.589 sårede³³.

2.1 Tilstrømningen fra Pakistan

De seneste par år er flere afghanere, bosat i Pakistan, vendt tilbage til Afghanistan som følge af et stærkt pres fra de pakistanske myndigheder med trusler om deportering og eskalerende politivold. I sidste halvår af 2016 returnerede næsten 400,000 personer til Afghanistan fra Pakistan³⁴. Freedom House anslår at omkring 700,000 flygtninge er vendt tilbage til Afghanistan, og de fleste af dem er drevet ud af de pakistanske myndigheder³⁵. Man vurderer, at det er de mest udsatte afghanere som for eksempel arbejdere i den uformelle økonomi, som er nødsaget til at returnere til Afghanistan, mens de mere velstillede har større mulighed for at forblive i Pakistan³⁶. Flere afghanere er også vendt tilbage til Afghanistan fra de andre omkringliggende nabolande. IOM anslår for eksempel, at mere end 440.000 afghanere i 2016 vendte tilbage til Afghanistan fra Iran³⁷.

Den massive tilstrømning fra Pakistan og andre nabolande kommer, ifølge flere kilder, på et dårligt tidspunkt som følge af den fortsatte forværring af situationen i Afghanistan. FN sagde i december 2016, at Afghanistan er et af de mest kriseramte lande i verden, og at landet nu står i en akut humanitær krise. Tilstrømningen fra Pakistan og Iran bidrager således til en yderligere forværring af en i forvejen sårbar situation med blandt andet høj arbejdsløshed, fattigdom, økonomisk ustabilitet og mangel på grundlæggende ydelser i de fleste dele af landet. Flere af de tilbagevendte fra Pakistan har oplevet alvorlige

³¹ "Afghanistan in July 2017", British and Irish Agencies Afghanistan Group (BAAG), 4. august 2017.

³² "Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan", s. 5-6, 16, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016.

³³ UNAMA i: "General Security Situation in Afghanistan and Events in Kabul" Section 1.2, ACCORD - Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation: ecoi.net featured topic on Afghanistan. Last updated 3 August 2017.

³⁴ "Pakistan coercion UN complicity - The mass forced return of Afghan Refugees". s. 1, Human Rights Watch, Februar 2017;

"Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability", United States Institute of Peace (USIP), Januar 2016.

³⁵ "Freedom in the World, 2017 Afghanistan", Freedom House (<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/afghanistan>);

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States Institute of Peace, Februar 2017.

³⁶ "Return of Afghan Refugees to Afghanistan Surges as Country Copes to Rebuild", International Monetary Fund, 26. januar 2017 (<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/01/26/NA012617-Return-of-Afghan-Refugees-to-Afghanistan-Surges-Country-Copes-Rebuild>).

³⁷ "Return of undocumented Afghans from Pakistan and Iran, 2016 Overview", International Organization for Migration. 2017 (<https://afghanistan.iom.int/pakistan-returns?page=1>).

vanskeligheder ved at genopbygge deres liv og er efterladt ude af stand til at reintegrere sig i landet³⁸. Tilstrømningen beskrives som havende store konsekvenser for det afghanske samfund, der oplever en massiv belastning på for eksempel adgangen til sundhed, uddannelse og bolig – særligt i visse provinser³⁹.

Antallet af tilbagevendte til Afghanistan fra Pakistan forventes endvidere at stige i løbet af 2017⁴⁰, og OCHA forudser i lyset heraf en stigning på mindst 450,000 flere internt fordrevne personer i Afghanistan⁴¹. I forvejen anslås der at leve mere end 1 million internt fordrevne personer i Afghanistan⁴². OCHA beskriver det nuværende antal af fordrevne som uden fortilfælde og vurderer, at mere end halvdelen af dem er børn⁴³.

³⁸ UNHCR i: *"Pakistan coercion UN complicity - The mass forced return of Afghan Refugees"* s. 60, Human Rights Watch, Februar 2017;

"Pakistan coercion UN complicity - The mass forced return of Afghan Refugees". afsnit V, Human Rights Watch, Februar 2017;

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017.

³⁹ *"Resettling Nearly Half a Million Afghans in Nangrahar: The Consequence of the mass return of Refugees"*, Fazal Muzhary, Afghanistan Analyst Network (ANN), 12. maj 2017.

⁴⁰ *"Return of Afghan Refugees to Afghanistan Surges as Country Copes to Rebuild"*, International Monetary Fond, 26. januar 2017 (<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/01/26/NA012617-Return-of-Afghan-Refugees-to-Afghanistan-Surges-Country-Copes-Rebuild>).

⁴¹ *"Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan"*, s. 7, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), november 2016.

⁴² *"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016"* United States institute of Peace, Februar 2017.

⁴³ *"Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan"*, s. 5, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), november 2016.

3. Forholdene i Afghanistan for de tilbagevendte

3.1. Det generelle billede

De tilbagevendte fra Europa vender tilbage til Afghanistan, som i forvejen oplever betydelige vanskeligheder med reintegrationen af mange hundredtusinder af tilbagevendte fra Pakistan og andre nabolande samt over en million internt fordrevne i landet⁴⁴. Afghanere er ifølge United States Institute of Peace (USIP) den tredje største flygtningegruppe i verden, og selvom langt størstedelen vender tilbage fra Pakistan og Iran, kommer et stigende antal personer også fra Europa⁴⁵.

Systematisk monitorering efter tilbagesendelse af afviste asylansøgere til Afghanistan fra Europa finder sjældent sted, og der findes derfor ikke mange oplysninger om, hvilke udfordringer lige præcis denne gruppe møder ved tilbagevenden. Man ved således ikke meget om, hvordan det specifikt går de personer, som bliver returneret fra Europa. Et nyere studie fra Refugee Support Network (RSN) har dog i et forsøg på at dokumentere afghaneres oplevelser efter tilbagevenden fra Europa fulgt en gruppe af tidligere uledsagede afghanske børn, som efter deres fyldte 18 år, blev deporteret fra England til Afghanistan⁴⁶. 25 unge afghanere blev monitoreret efter deres udsendelse fra England til Afghanistan, og der blev gennemført 153 interviews i en periode på 18 måneder. Et andet studie har monitoreret mere end 2.000 unge i Kabul med forskellige migrationsbaggrunde herunder også både frivillige og tvungne tilbagevendte⁴⁷. Endvidere kan konkrete oplysninger findes ved organisationer såsom Afghanistan Migrants Advice and Support Organisation (AMASO) i Kabul samt for eksempel ved forskningsprogrammer⁴⁸ og rapporter i nationale europæiske medier⁴⁹. Herudover findes også en Displacement Tracking Matrix (DTM) udviklet af IOM til at monitorere befolkningsbevægelser, årsagerne herfor og hvilke behov, der opstår i den forbindelse. DTM i Afghanistan dokumenterer forholdene for tilbagevendte – også fra Europa. Det er indtil videre udrullet i ni provinser i Afghanistan i 2017 (Baghlan, Balkh, Kabul, Kunar, Kunduz, Laghman, Nangarhar, Paktya og Takhar)⁵⁰.

Ovenstående kilder – og andre – giver et indblik i, hvilke udfordringer, foruden den generelt vanskelige situation i Afghanistan beskrevet ovenfor, man som tilbagevendt fra Europa risikerer at møde. Indtrykket er ensartet blandt kilderne og beskriver komplekse barrierer for en bæredygtig reintegration af tilbagevendte fra Europa med svært begrænset adgang til basale rettigheder. Overordnet beskrives følgende som de væsentligste udfordringer for gruppen af tilbagevendte fra Europa:

⁴⁴ "Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States Institute of Peace, Februar 2017; "Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan", s. 5, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016.

⁴⁵ "Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability", United States Institute of Peace (USIP), Januar 2016.

⁴⁶ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", Refugee Support Network, April 2016.

⁴⁷ "Urban Displaced Youth in Kabul. Part one: Mental Health Matters". Samuel Hall. Reliefweb. 1. juni 2016.

⁴⁸ Possibilities and Realities of Return Migration, Peace Research Institute Oslo

<https://www.prio.org/Projects/Project/?x=1483>

⁴⁹ For eksempel: "Gutta vi glemte", artikel i Dagsavisen, Norge, 7. maj 2017 (<http://www.dagsavisen.no/helg-nye-inntrykk/reportasjer/gutta-vi-glemte-1.962977>); "Blev udvist af Danmark: Nu er 16-årige Abdolfazi angiveligt fundet død i Afghanistan". artikel i BT, 28. september 2015 (<https://www.bt.dk/danmark/blev-udvist-af-danmark-nu-er-16-aarige-abolfazi-angiveligt-fundet-dod-i-afghanist>).

⁵⁰ "Baseline Mobility Assessment. Summary Results. Afghanistan", DTM Afghanistan, International Organization for Migration, marts 2017 & juni 2017.

- Svage eller helt forsvundne familie- og sociale netværk
- Stigmatisering samt frygten herfor, hvorved opbygning af nye relationer vanskeliggøres
- Sikkerhedssituationen og særlig risikoprofil som tilbagevendt fra vesten
- Manglende adgang til uddannelse og arbejde
- Stor mental sårbarhed
- Begrænset eller helt manglende adgang til sundhedsbehandling
- Manglende adgang til stabil bolig
- Begrænset adgang til støtte til bæredygtig reintegration

Sikkerhed er et helt fundamentalt element i bæredygtig tilbagevenden, ligesom økonomiske og materielle midler er essentielle i genopbygningen af et liv i hjemlandet. Men bæredygtig tilbagevenden indebærer også andre dimensioner såsom social forankring i det samfund, man vender tilbage til – i forhold til sociale netværk, kontakter og relationer samt følelsen af tilhørsforhold, føle sig hjemme og tryk⁵¹. Undersøgelser viser endvidere, at frivillig tilbagevenden danner et langt bedre grundlag for reintegration end tvungen tilbagevenden. Frivillighed giver et bedre udgangspunkt i forhold til initiativ, handleevne og lyst til at orientere sig i den aktuelle situation i hjemlandet⁵².

3.2 Netværk og familie

For at klare sig i Afghanistan er eksisterende familiemæssige og sociale netværk en helt central og afgørende faktor⁵³. Netværk har betydning for adgangen til helt basale rettigheder; sikkerhed, sundhed, bolig, job, uddannelse mm⁵⁴.

For størstedelen af de unge i RSNs undersøgelse var deres netværk i Afghanistan enten helt forsvundet eller meget svagt. Ud af de 25 tilbagevendte unge var 8 ikke i stand til at få kontakt med netværk fra hverken den nære eller udvidede familie, og af dem, som var i stand til at etablere kontakt, var det ikke muligt for alle at bo sammen med familien. En af årsagerne hertil var, at familien enten ikke længere var bosat i Afghanistan eller boede i et område, hvor det er for farligt at rejse til. Nogle var heller ikke velkomne hos familien, fordi de i forvejen levede i fattigdom og ikke havde midler til at forsørge en ekstra person. Andre

⁵¹ "Can Afghans reintegrate after Assisted Return from Europe". Peace Research Institute Oslo (PRIO), Oeppen, C and Majidi, N. 22 maj 2015 I: *"Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'"* s. 14. Asylos. August 2017;

"Possibilities and Realities of Return Migration". Peace Research Institute Oslo (PRIO), 2015.

"International Experiences with the sustainable assisted return of rejected asylum seekers". Section 2. Danish Institute for International studies (DIIS), 2013.

⁵² "Return to Afghanistan: Migration as Reinforcement of Socio-Economic Stratification" Van Houte og Siegel, juli 2014 i: *"Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'"* s. 14 & 34. Asylos. August 2017;

"Urban Displaced Youth in Kabul Part One: Mental Health Matters". Samuel Hall, Reliefweb. 1 juni 2016;

"Afghans Returnees as Actors of Change?", Marieke Van Houte, Forced migration Review 46, maj 2014;

"International Experiences with the sustainable assisted return of rejected asylum seekers". Section 1.4.1. Danish Institute for International studies (DIIS), 2013.

⁵³ *"Temanotat. Afghanistan: Nettverk"*. Landinfo. 28. august 2017;

"CIA World Fact book, Afghanistan, Dependency Ratios". Opdateret 1. august 2017

(<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>).

⁵⁴ *"Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'"* afsnit 5. Asylos. August 2017;

"Urban Displaced Youth in Kabul Part One: Mental Health Matters", s. 14. Samuel Hall. ReliefWeb. 1 June 2016;

"Broken futures: young Afghan asylum seekers in the UK and on return to their country of origin", s. 25, UNHCR, Research Paper No. 246, oktober 2012.

familier udtrykte skuffelse over, at den unge var returneret til Afghanistan og ønskede ikke at have vedkommende boende. Størstedelen af de unge i RSNs undersøgelse forblev således enten uden støtte fra netværk eller afhængig af sporadisk ad-hoc bistand fra enkeltpersoner i deres netværk i England⁵⁵.

Størstedelen af de unge oplevede endvidere vanskeligheder ved at danne nye relationer som følge af frykten for stigmatisering og diskrimination. Dette efterlod de unge med en følelse af isolation⁵⁶.

Samme billede beskrives af andre kilder. For eksempel af AMASO i en rapport fra Unicef, som påpeger, at der er et stort antal tilbagevendte i Afghanistan, der flygtede fra landet som mindreårige. De fleste af de drenge, som AMASO har haft kontakt til i forbindelse med rapporten, har søgt efter deres familier i årevis, men har efterhånden valgt at give op⁵⁷. AMASO peger på, at sikkerhedssituationen og manglende netværk udgør de to største udfordringer for tilbagevendte. Uden et netværk er det ganske enkelt vanskeligt at klare sig i Afghanistan, da det letter adgangen til helt basale rettigheder⁵⁸.

Et langt ophold udenfor Afghanistan og manglende kendskab til landet kan skabe store barrierer for etableringen eller reetableringen af sociale relationer og netværk. Personer, som rejser ud og vender tilbage fra 'vesten', risikerer at blive mødt med fjendtlighed og social eksklusion ved tilbagevenden. De risikerer at blive stereotypiseret som mislykkede, fordi de vender tilbage og ikke er 'lykkedes' i vesten og for eksempel vender tilbage uden økonomiske midler. De risikerer også at blive betragtet som en sikkerhedstrussel, idet de er økonomisk sårbare og bliver anset som nemme ofre for rekruttering til kriminelle grupper som følge af ofte stærkt begrænsede uddannelses- og jobmuligheder. Barriererne for etablering og genetablering af netværk er således komplekse med risiko for stigmatisering på flere niveauer⁵⁹.

Endvidere beskrives et billede af, at der blandt offentligheden er meget lidt sympati for støtte til tilbagevendte. Midler ses hellere allokert til de mange nationale udfordringer (hvad angår sikkerhed, beskyttelse, økonomi, uddannelse osv.) end til de personer, som har forsøgt at forlade landet⁶⁰. Støtte til de, der vender tilbage fra Europa, risikerer også at blive nedprioriteret, fordi de er færre i antal end tilbagevendte fra nabolandene og dermed anses som en mindre presserende humanitær udfordring⁶¹.

Selv om den afghanske regering i samarbejde med FN har forsøgt at støtte bæredygtig tilbagevenden og gjort forsøg på at hjælpe tilbagevendte tilbage til deres hjemområder i Afghanistan, er initiativerne usammenhængende og utilstrækkelige. Mange ender i stedet med at være klynget sammen i urbane områder og kan ikke regne med støtte fra de offentlige myndigheder⁶². De afghanske myndigheders

⁵⁵ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 6, s. 22-25, Refugee Support Network, April 2016

⁵⁶ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 6, s. 22-25, Refugee Support Network, April 2016

⁵⁷ AMASO i: "Child Notice Afghanistan", s. 87, UNICEF, November 2015

⁵⁸ AMASO i: "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'" s. 48. Asyls. August 2017.

⁵⁹ "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'", afsnit 4, s. 29-42. Asyls. August 2017.

⁶⁰ Dr. Anicée Van Engeland i: "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul'" s. 40. Asyls. August 2017.

⁶¹ "Voluntary and Forced Return to Afghanistan in 2016/17: Trends, statistics and experiences", s. 11, Afghanistan Analyst Network, 19. maj 2017.

⁶² "Temanotat. Afghanistan: Nettverk", s. 6, Landinfo. 28. august 2017;

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017;

"Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan", s. 14, The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016;

position vedrørende tilbagevenden til landet synes også at mangle fælles koordination og er præget af modstridende meldinger⁶³.

3.3 Sikkerhed

I takt med en mere uforudsigelig og skrøbelig sikkerhedssituation i Afghanistan, som kort beskrevet i afsnit 2, er bekymringen blandt befolkningen for egen personlig sikkerhed også stigende. I 2015 udtrykte 67 %, at de altid, ofte eller nogen gange, følte frygt for egen sikkerhed, mens tallet i 2016 var steget til 69,8 %. Andelen af dem, der udtrykte den stærkeste frygt (altid og ofte følte frygt) steg med 8,2 % (fra 30,9 % til 39,1 %) mellem 2013 og 2016⁶⁴.

Særligt personer, der er nylig tilbagevendt til Afghanistan eller personer, der har været ude af landet i en lang periode, som ikke har etablerede netværk, der kan bidrage til beskyttelse og hjælpe dem med at finde sig til rette, møder vanskeligheder⁶⁵.

RSN undersøgelsen giver et billede af, i hvilket omfang de tilbagevendte unges liv blev påvirket af den vanskelige sikkerhedssituation i Afghanistan. Tolv af de 25 unge havde oplevet at være direkte involveret i sikkerhedshændelser, otte af disse var bombesprængninger eller selvmordsangreb. Tre af de unge oplevede eksplosioner i Kabul, Jalalabad og Paktia gentagne gange. Tre unge oplevede at være direkte mål for angreb. Fem af de unge oplevede sikkerhedshændelser indirekte som for eksempel drabet på en kusine og bortførelse af et familiemedlem af Taliban. Flere beskrev, at de følte sig særligt udsatte i Kabul, og at situationen i hovedstaden var forværret i det år, de havde været tilbage⁶⁶.

Uanset om de unge havde oplevet at være direkte eller indirekte involveret i voldelige hændelser, var frygten for egen sikkerhed dominerende i samtalerne med dem. Flere beskrev den manglende sikkerhed som et af de mest udfordrende aspekter ved at være tilbage i Afghanistan. Sikkerhedssituationen i Afghanistan havde for de fleste en direkte påvirkning på deres hverdag, og flere udtrykte en frygt for blandt andet at gå i offentligheden og rejse mellem byer. For 13 af de unge var den dårlige sikkerhedssituation en afgørende faktor for beslutningen om at forlade Afghanistan igen⁶⁷.

"Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability" United States Institute of Peace (USIP), Januar 2016.

⁶³ "Afghan minister asks Norway to stop deporting minors". Norway Today, 11. februar 2017

(<http://norwaytoday.info/news/afghan-minister-asks-norway-stop-deporting-minors/>);

"Afghansk viceminister siger nej til tvangshjemsendelser". Information. 13. oktober 2016

(<https://www.information.dk/indland/2016/10/afghansk-viceminister-siger-nej-tvangshjemsendelser>);

"Afghanistan refuses forced expulsions", Flyktinggruppernas Riksråd (FARR), 24. februar 2015

(<http://www.farr.se/sv/aktuellt-a-press/notiser/978-afghanistan-refuses-forced-expulsions>);

"Afghan Minister for refugees and repatriation: Stop deportation to Afghanistan", Kabulblog. Wordpress. 21. Februar 2015 (<https://kabulblogs.wordpress.com/2015/02/21/afghan-minister-for-refugees-and-repatriation-stop-deportation-to-afghanistan/>).

⁶⁴ "A Survey of the Afghan People. Afghanistan in 2016", s. 36 Asia Foundation, 2016.

⁶⁵ "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 3.7.3 s. 103. EASO. August 2017.

⁶⁶ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 7, s. 26-31, Refugee Support Network, April 2016

⁶⁷ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 7, s. 26-31, Refugee Support Network, April 2016

3.4 De tilbagevendte fra 'vesten' – en særlig risikoprofil

Udover at der kan være mange sociale og kulturelle udfordringer ved at vende tilbage til et land, som man har været væk fra længe, hvor man ikke længere er velkendt med landet og kan risikere at opleve en følelse af fremmedgørelse⁶⁸, er man som tilbagevendt fra Europa eller 'vesten' også i særlig risiko for fare. UNHCR peger på, at man har en særlig risikoprofil, hvis man vender tilbage til Afghanistan efter ophold i vestlige lande, idet man kan blive anset for at være vestlig og havende værdier og normer, der går imod islamiske principper⁶⁹. Risikoen for at komme under mistanke er større, jo længere tid man har opholdt sig uden for Afghanistan og jo længere væk, man har været⁷⁰.

Tre af de unge i RSN undersøgelsen oplevede hændelser eller konkrete trusler direkte relateret til deres oprindelige asylmotiv, og nogle af de unge oplyste om hændelser, hvor andre var blevet angrebet udelukkende som følge af deres profil som tilbagevendt fra Europa eller vesten⁷¹. Andre kilder rapporterer også om hændelser, hvor angreb på tilbagevendte har fundet sted udelukkende på grund af 'vestliggørelse'⁷², og der er endvidere rapporter om, at tilbagevendte fra 'vesten' risikerer kidnapning, fordi der kan være en forestilling om, at de har økonomiske midler efter ophold i et vestligt land⁷³.

Herudover vurderer flere kilder, at unge tilbagevendte drenge og mænd også er i særlig risiko for rekruttering til ekstreme grupper eller kriminelle netværk som følge af blandt andet deres høje synlighed i landområder, social isolation og mangel på sociale netværk samt indkomst⁷⁴. RSN nævner i den forbindelse blandt andet et eksempel, hvor en ung mand blev involveret i et kriminelt netværk som følge af behovet for personlig beskyttelse⁷⁵.

Herudover oplevede gruppen af unge i RSN undersøgelsen også en forbindelse mellem deres status som tilbagevendt og adgangen til blandt andet arbejde og bolig. Bekymringen om sikkerhed betød mange og ofte pludselige flytninger, og flere oplevede at blive bedt om at flytte som følge af udlejernes frygt for at blive associeret med en tilbagevendt fra vesten. Ingen af de unge tog imod IOMs tilbud om indkvartering de første 15 dage efter tilbagevenden. Årsagen hertil var frygten for, at det ville sætte dem i yderligere risiko

⁶⁸ "Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability" United States Institute of Peace, januar 2016;

"International Experiences with the sustainable assisted return of rejected asylum seekers". Danish Institute for International studies (DIIS), 2013.

⁶⁹ "UNHCR Eligibility Guidelines for assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan", afsnit III, A1j, s. 41 og afsnit III A6, s. 55, UNHCR, 19. april 2016.

⁷⁰ "Broken futures: young Afghan asylum seekers in the UK and on return to their country of origin", s. 35, UNHCR, Research Paper No. 246, Oktober 2012.

⁷¹ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 7, s. 26-31, Refugee Support Network, April 2016

⁷² UNHCR og analytiker Tim Foxley i: "Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul", s. 33-34, Asyls, August 2017.

⁷³ "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised' returnees to Kabul" s. 40. Asyls. August 2017.

⁷⁴ "Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul", afsnit 5, s. 42. Asyls, August 2017;

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017;

"Afghan Children cannot wait" Save the Children, oktober 2016;

"Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability" United States Institute of Peace, januar 2016;

⁷⁵ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 7, s. 30, Refugee Support Network, April 2016.

ved at blive identificeret som tilbagevendt⁷⁶. Andre kilder bekræfter, at mange tilbagevendte ikke tager imod IOMs tilbud om midlertidig indkvartering⁷⁷.

Risikoen for at komme under mistanke fremgår af flere kilder. Landinfo har i en ny udgivelse blandt andet beskrevet, hvordan Talibans frygt for spionage betyder, at de kontrollerer befolkningens bevægelser, og at man kan komme under mistanke ved for eksempel at rejse mellem Taliban og myndighedskontrollerede områder⁷⁸. I en anden ny udgivelse skriver Landinfo endvidere, at konflikterne i Afghanistan de sidste mange år har medført, at afghanere i langt større grad har erkendt, at fremmede (ukendte personer) kan udgøre en sikkerhedsrisiko⁷⁹. Efter årtier med krig er tilliden i Afghanistan sat på alvorlig prøve. Blot en lidt anderledes accent – for eksempel efter et langt ophold i Iran, Pakistan eller Europa – kan medføre, at man skiller sig ud⁸⁰.

3.5 Uddannelse og job

Med en arbejdsløshed på 40 %⁸¹, manglende sikkerhed og stor fattigdom er adgang til indtægtsskabende muligheder i Afghanistan lille. Arbejdsløshed blandt tilbagevendte til landet er høj, og selv om man måtte besidde relevante kompetencer er det stadig vanskeligt at etablere en bæredygtig levevej som følge af manglende sociale netværk og forbindelser⁸². Nepotisme og korrupsion er vidt udbredt i Afghanistan, og personlige relationer og netværk er af langt større betydning end formelle, faglige kvalifikationer⁸³.

Uden stærke personlige netværk og forbindelser er det således næsten umuligt at finde fast arbejde i Afghanistan. Mangel på arbejde har gjort det særdeles vanskeligt for størstedelen af de unge i RSN undersøgelsen at reintegrere sig efter tilbagevenden, og flere overvejede som følge af de manglende jobmuligheder sammenholdt med den dårlige sikkerhedssituation at forlade Afghanistan igen. Få af de unge var lykkedes med at finde fast arbejde i mere end tre måneder, men langt størstedelen var ikke i arbejde andet end dag-til-dag ufaglært ansættelse eller for kost og logi som betaling. Barriererne for at finde arbejde for gruppen af de unge beskrives dels som værende den generelt dårlige situation i landet med høj arbejdsløshed og dels de manglende personlige kontakter som følge af langt ophold udenfor landets grænser samt mangelfuld dokumentation for kvalifikationer⁸⁴.

⁷⁶ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", s. 18,20,42. Refugee Support Network, April 2016.

⁷⁷ "Can Afghans reintegrate after Assisted Return from Europe". Peace Research Institute Oslo (PRIO), Oeppen, C and Majidi, N. 22 maj 2015 i: "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul" s. 15. Asylos. August 2017.

⁷⁸ "Afghanistan: Taliban's organization and structure", afsnit 7, s. 20. Landinfo. 23. august 2017.

⁷⁹ "Temanotat. Afghanistan: Nettverk", s. 7. Landinfo. 28. august 2017.

⁸⁰ "Risk on Return to Kabul", expert report by Liza Schuster, august 2016 i: "Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul", s. 43. Asylos, August 2017.

⁸¹ "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 3.7 s. 103. EASO. August 2017. Det skal bemærkes, at det kan være vanskeligt at anslå omfanget af arbejdsløsheden som følge af arbejdsmarkedets uformelle karakter med mange kortvarige ansættelser fra dag-til-dag af ufaglært arbejdskraft;

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017.

⁸² "Temanotat. Afghanistan: Nettverk", afsnit 5.1. Landinfo. 28. august 2017;

"Peacebrief 199: The Forced Return og Afghan Refugees and Implication for Stability" United States Institute of Peace, januar 2016.

⁸³ "Temanotat. Afghanistan: Nettverk", afsnit 5.1. Landinfo. 28. august 2017.

⁸⁴ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 9, s. 38-43, Refugee Support Network, April 2016.

Netop manglende dokumentation og identitetspapirer kan udgøre en stor udfordring for adgangen til flere basale rettigheder⁸⁵. Det er nødvendigt at være i besiddelse af et 'tazkera', som er det primære afghanske identifikationsdokument, for at få adgang til blandt andet uddannelse, ansættelse i den offentlige sektor og i store dele af den private sektor samt for udstedelse af for eksempel pas eller kørekort. Men der kan være store udfordringer forbundet med at få udstedt et 'tazkera', fordi man ofte bliver nødt til at rejse til sit hjemområde, hvilket kan være både dyrt, tidskrævende og farligt⁸⁶. Endvidere kan det være særligt vanskeligt for børn og unge, der ikke har været i Afghanistan i lang tid, da de har svage forbindelser og færre personlige kontakter til relevante myndighedspersoner⁸⁷. Bare at få udstedt simpel dokumentation såsom et kørekort eller identitetskort kan være forbundet med store vanskeligheder, hvis man ikke har netværk og forstår at navigere i det lokale bureaukrati, der ofte er præget af korruption og nepotisme⁸⁸.

På trods af en positiv udvikling, hvor flere i Afghanistan har opnået adgang til uddannelse og skolegang⁸⁹, er der stadig mange barrierer, særligt af økonomisk karakter, da man bliver nødt til at prioritere arbejde fremfor skolegang og uddannelse. For piger er barriererne af mere sikkerhedsmæssig og kulturel karakter⁹⁰. Manglende adgang til skole og uddannelse for tilbagevendte og internt fordrevne skyldes hovedsageligt dels de økonomiske omkostninger forbundet hermed, dels manglede dokumentation som vanskeliggør indskrivning og dels skolernes manglende kapacitet⁹¹.

I RSN undersøgelsen var ingen af de unge under uddannelse ved monitoreringens afslutning. Blot to havde undervejs haft mulighed for at uddanne sig kortvarigt. For de unge uden familienetværk var de nødt til at arbejde eller forsøge at få arbejde for at kunne forsørge sig selv. For de unge med familienetværk var der en forventning om, at de skulle bidrage økonomisk til familien⁹².

⁸⁵ "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 2.3.5 s. 39, afsnit 2.3.6, s. 40. EASO. August 2017; "Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan", s. 35, Norwegien Refugee Council (NRC), 8. november 2016.

⁸⁶ "Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan", s. 16, 28, Norwegien Refugee Council (NRC), 8. november 2016.

⁸⁷ Abdul Ghafoor fra AMASO i: "Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul" s. 18. Asylos. August 2017; "Child Notice Afghanistan", s. 88, afsnit 8.3. Unicef, 2015.

⁸⁸ Nojumi, N, senior policy ananlyst i: "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 3.7 s. 103. EASO. August 2017;

"Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan", s. 34, Norwegien Refugee Council (NRC), 8. november 2016.

⁸⁹ "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 2.5 s. 44-45. EASO. August 2017.

⁹⁰ Afghanistan Living Condition Survey (ALCS) i "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", s. 45. EASO. August 2017.

⁹¹ "EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City", afsnit 2.5.1 s. 46. EASO. August 2017.

⁹² "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", afsnit 8, s. 32-37, Refugee Support Network, April 2016.

3.6 Sundhed og trivsel

I Afghanistan har 2017 foreløbig været præget af en kombination af et højt antal civile tilskadekomne og en stigende begrænsning i adgangen til sundhedsbehandling⁹³. OCHA anslår, at cirka 9 millioner mennesker i landet har meget begrænset eller slet ingen adgang til basal sundhedsbehandling. Endvidere er fødevareusikkerheden stigende, og OCHA vurderer, at 1,6 millioner mennesker oplever alvorlig mangel på fødevarer, og at en nærmest kronisk fødevareusikkerhed påvirker omkring 40 % af befolkningen⁹⁴. Blandt de mest sårbare er nylig tilbagevendte og internt fordrevne⁹⁵. Behovene er enorme – særligt i lyset af de mange tilbagevendte og internt fordrevne, der ofte samler sig i urbane områder, hvor adgangen til basale services er utilstrækkelig. Det sætter også et yderligere pres på en allerede meget begrænset kapacitet, og det risikerer at skabe spændinger i lokalsamfundet mellem de tilbagevendte og nuværende beboere⁹⁶.

En større undersøgelse og længerevarende monitorering af mere end 2.000 unge mellem 15 og 24 år i Kabul med forskellige migrationsbaggrunde viser, at internt fordrevne og tvangstilbagesendte er blandt de mest sårbare. De har færre socioøkonomiske netværk og dermed en mere begrænset adgang til basal sundhedsbehandling og er mere udsatte for sikkerheds- og sundhedsrisici. Derudover viste studiet, at personer, der er tvangstilbagesendt har et væsentligt dårligere mentalt helbred end personer, som er vendt tilbage frivilligt. Stigmatisering, social eksklusion, manglende netværk og strukturelle barrierer i adgangen til sundhedsbehandling, hvor kapaciteten er lille og behovene store, er blandt udfordringerne. Mange lider også af ubehandlede psykiske lidelser, som kommer af traumatisering og stress ved konflikt, fordrivelse, fattigdom og vedvarende usikkerhed⁹⁷.

Andre kilder bekræfter, at tilbagevendende – særligt for børn og unge – er svær. Det kan være følelser af isolation og manglende tilhørsforhold og identitet i den nye kontekst, som de befinder sig i sammenholdt med de svært begrænsede muligheder, der er i Afghanistan for at skabe sig et forsørgelsesgrundlag⁹⁸.

For unge med langt ophold eller tidligere opholdstilladelse i Europa er kontrasten særlig stor. De kan spejle deres oplevelser med det liv, som de har haft i Europa. For gruppen af unge i RSN undersøgelsen blev netop denne kontrast svær – fra det mere fredelige liv i en kommune i England til den abrupte overgang til voksenlivet, afskeden med tilværelsen i Europa og til at skulle håndtere usikkerheden i Afghanistan⁹⁹. Størstedelen af de unge oplevede både fysiske og psykiske sundhedsproblemer efter tilbagevendende til Afghanistan, og fleres helbred blev gennem projektet vedvarende dårligere. For eksempel var en af de unge i England blevet diagnosticeret med PTSD og i behandling herfor men havde ikke mulighed for at fortsætte behandling i Afghanistan. En anden led af en langvarig rygskaide, som betød, at han ikke kunne varetage manuelt arbejde. Andre havde efter tilbagevendende fysiske mén efter at have været fanget i eller været vidne til vold som for eksempel bombeeksplosioner. Manglende støtte fra netværk og oplevelse af

⁹³ "2017 Humanitarian Response Plan, First Quarter Report" s. 7. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), januar-marts 2017.

⁹⁴ "2017 Humanitarian Needs overview - Afghanistan", s. 5, 16. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016.

⁹⁵ "2017 Humanitarian Needs overview - Afghanistan", s. 26. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), November 2016.

⁹⁶ "2017 Humanitarian Response Plan, First Quarter Report" s. 18, 22. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), januar-marts 2017;

"Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017.

⁹⁷ "Urban Displaced Youth in Kabul Part One: Mental Health Matters", Samuel Hall, 1. juni 2016.

⁹⁸ "Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016" United States institute of Peace, Februar 2017;

"Child Notice Afghanistan", s. 89, Unicef 2015.

⁹⁹ "After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan", s. 31, Refugee Support Network, April 2016.

stigmatisering som tilbagevendt bidrog for mere end halvdelen til en forværring af deres sundhed og mentale trivsel, og det oplevedes vanskeligt uden støtte fra netværk og økonomiske ressourcer at få adgang til effektiv og god sundhedsbehandling¹⁰⁰.

¹⁰⁰ *"After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan"*, afsnit 10, s. 44-49, Refugee Support Network, April 2016.

4. Kilder

ACCORD - Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation

"General Security Situation in Afghanistan and Events in Kabul" Ecoi.net featured topic on Afghanistan, Last updated 3 August 2017

Afghanistan Analyst Network

"Voluntary and Forced Return to Afghanistan in 2016/17: Trends, statistics and experiences", 19. maj 2017.

"Resettling Nearly Half a Million Afghans in Nangrahar: The Consequence of the mass return of Refugees", Fazal Muzhary, 12. maj 2017.

Asia Foundation

A Survey of the Afghan People. Afghanistan in 2016. 2016

ASYLOS

"Afghanistan: Situation of Young male 'Westernised returnees to Kabul" August 2017

British and Irish Agencies Afghanistan Group (BAAG)

"Afghanistan in July 2017", 4. august 2017.

BT

Artikel: "Blev udvist af Danmark: Nu er 16-årige Abdolfazi angiveligt fundet død i Afghanistan" 28. september 2015

<https://www.bt.dk/danmark/blev-udvist-af-danmark-nu-er-16-aarige-abolfazl-angiveligt-fundet-doed-i-afghanist>

CIA

CIA World Fact book, Afghanistan, Dependency Ratios and Age Structures. Opdateret 01.08.17 (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>).

Council of Europe

"Joint Commision-EEAS non-paper on enhancing cooperation on migration, mobility and readmission with Afghanistan". Brussels, 3 March 2016.

Dagsavisen, Norge

Artikel: "Gutta vi glemte", 7. maj 2017

<http://www.dagsavisen.no/helg-nye-inntrykk/reportasjer/gutta-vi-glemte-1.962977>

Danish Institute for International Studies (DIIS)

"International Experiences with the sustainable assisted return of rejected asylum seekers". 2013.

EASO

"EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan. Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City". August 2017.

EU Afghanistan Joint Working Group on Migration.

Press Release. 27 March 2017

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/23544/EU-Afghanistan%20Joint%20Working%20Group%20on%20migration

European Commission

"Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on a more effective Return Policy in the European Union – a Renewed Action Plan". Brussels, 2 March

<http://www.refworld.org/docid/58bd1f5a4.html>

EUROSTAT

"Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex. Monthly data (rounded)". Last update: 08 September 2017

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctzm&lang=en

"Asylum in the EU Member States 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016 Syrians - Afghans and Iraqis continued to be the top citizenships". 46/2017. 16. marts 2017

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>

"Asylum Statistics. Statistics Explained". marts/maj 2017

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics

"63 300 unaccompanied minors among asylum seekers registered in the EU in 2016. Over half are Afghans or Syrians". 80/2017. 11. maj 2017

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8016696/3-11052017-AP-EN.pdf/30ca2206-0db9-4076-a681-e069a4bc5290>

"Almost 90 000 unaccompanied minors among asylum seekers registered in the EU in 2015. Slightly more than half are Afghans". 87/2016. 2. maj 2016

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7244677/3-02052016-AP-EN.pdf/>

"Asylum in the EU Member States. Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015 - Syrians, Afghans and Iraqis: top citizenships". 44/2016. 4. marts 2016

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6>

Flyktinggruppernas Riksråd (FARR)

"Afghanistan refuses forced expulsions" 24. februar 2015

<http://www.farr.se/sv/aktuellt-a-press/notiser/978-afghanistan-refuses-forced-expulsions>

Forced Migration Review

"Afghans Returnees as Actors of Change?" Marieke Van Houte, 46, maj 2014

Freedom House

"Freedom in the World, 2017 Afghanistan"

<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/afghanistan>

Human Rights Watch

"Pakistan coercion UN complicity - The mass forced return of Afghan Refugees". February 2017.

Information

Artikel: "Afghansk viceminister siger nej til tvangshjemsendelser". 13. oktober 2016

<https://www.information.dk/indland/2016/10/afghansk-viceminister-siger-nej-tvangshjemsendelser>

International Monetary Fond (IMF)

"Return of Afghan Refugees to Afghanistan Surges as Country Copes to Rebuild", 26. januar 2017

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/01/26/NA012617-Return-of-Afghan-Refugees-to-Afghanistan-Surges-Country-Copes-Rebuild>

Institute for Economics and Peace (IEP)

"Global Peace Index 2017",

<http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/06/GPI17-Report.pdf>

IOM - International Organization for Migration

"Return of undocumented Afghans from Pakistan and Iran, 2016 Overview". 2017

<https://afghanistan.iom.int/pakistan-returns?page=1>

"Baseline Mobility Assessment. Summary Results. Afghanistan". DTM Afghanistan, marts 2017 & juni 2017.

Kabulblog. Wordpress

Artikel: "Afghan Minister for refugees and repatriation: Stop deportation to Afghanistan". 21. Februar 2015

<https://kabulblogs.wordpress.com/2015/02/21/afghan-minister-for-refugees-and-repatriation-stop-deportation-to-afghanistan/>

Landinfo

Temanotat. "Afghanistan: Nettverk". 28. august 2017

"Afghanistan: Taliban's organization and structure", 23. august 2017.

Nationalt Udlændingecenter

"Status på udsendelse af udlændinge fra Danmark", august 2017

<https://www.politi.dk/NR/rdonlyres/AEE07F9F-1AB8-4057-B486-C5032E8F3DB8/0/Udsendelsesstatistikaugust2017.pdf>

Norway Today

Artikel: "Afghan minister asks Norway to stop deporting minors". 11. februar 2017

<http://norwaytoday.info/news/afghan-minister-asks-norway-stop-deporting-minors/>

Norwegian Refugee Council (NRC)

"Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan", 8. november 2016.

Peace Research Insitute Oslo (PRIO)

Forskningsprojekt: Possibilities and Realities of Return Migration, 2015

<https://www.prio.org/Projects/Project/?x=1483>

"Can Afghans reintegrate after Assisted Return from Europe". Oeppen, C and Majidi, N. 22 maj 2015

Rambøll

"Evaluerer af program for forberedt hjemsendelse af sårbare udlændinge", Oktober 2012.

Refugee Support Network (RSN)

"After Return – documenting the experiences of young people forcibly removed to Afghanistan, April 2016. UK.

Regeringen

"Et stærkere Danmark – styr på Flygtningestrømmen". August 2016

(http://stm.dk/multimedia/et_st_rkere_danmark_-_styr_p_flygtningestr_mmen_weba.pdf
<https://www.regeringen.dk/regeringens-politik-a-%C3%A5/udlaendinge-og-integration/>)

Rigspolitiet

Status på arbejdet med udsendelse af afviste asylansøgere i 2014. April 2015

Samuel Hall

"Urban Displaced Youth in Kabul Part One: Mental Health Matters", ReliefWeb. 1 June 2016.

Save the Children

"Afghan Children cannot wait", oktober 2016

Udenrigsministeriet

Bekendtgørelse af trepartsaftale af 18. oktober 2004 med Afghanistan og UNHCR om hjemtagelse af afghanske statsborgere, der ikke kan opnå asyl i Danmark
<https://www.retsinformation.dk/pdfPrint.aspx?id=142646>

Udlændingestyrelsen

"Tal på udlændingområdet per 31. august 2017". Nyidanmark.dk
https://www.nyidanmark.dk/NR/ronlyres/E3C50EA0-BD36-4DDD-9C8D-7AAF44DE1F12/0/seneste_tal_udlaendingeomraadet.pdf

"Tal og fakta på udlændingområdet 2016". Nyidanmark.dk
<https://www.nyidanmark.dk/NR/ronlyres/6EB0C096-72DE-47C6-82EB-9C97DD7D9FF6/0/Talogfakta2016.pdf>

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees

"UNHCR Eligibility Guidelines for assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan", 19. april 2016.

"Broken futures: young Afghan asylum seekers in the UK and on return to their country of origin", Research Paper No. 246, oktober 2012.s

UNICEF – United Nations Children Fond

"Child Notice Afghanistan", November 2015

UNOCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

"2017 Humanitarian Response Plan, First Quarter Report", januar-marts 2017.

"Humanitarian Needs Overview 2017, Afghanistan", November 2016.

U.S. Department of State

"Country Report on Human Rights Practices 2016 – Afghanistan". Marts 2017.

U. S. Institute of Peace (USIP)

Peacebrief 220: The Afghan Refugee Crisis in 2016, Februar 2017

Peacebrief 199: The Forced Return of Afghan Refugees and Implication for Stability, Januar 2016.